

SCREENING AF
KULTURMILJØER
**BRØNDERSLEV
KOMMUNE**

PROJEKTTEAM

Mogens A. Morgen
Simon Ostenfeld Pedersen
Mette Boisen Lyhne
Cecilie Julie Nielsen
Kasper Albrechtsen
Mathilde Kirkegaard
Amal Ashur
Anne Kühl Hansen
Alex Hjøllund Enevoldsen

Projektet udføres af Arkitektskolen Aarhus i samarbejde med Realdania.
Rapporten må ikke gengives, undtagen i sin helhed, uden godkendelse
fra Arkitektskolen Aarhus.

AARHUS SCHOOL OF ARCHITECTURE

FORORD

Arkitektskolen Aarhus sætter med projektet Screening af Danmarks Kulturmiljøer fokus på kulturmiljøer og bebyggede helheder i Danmark. Med en screening, der skal udvælge særligt værdifulde kulturmiljøer, er formålet med projektet at pege på de værdier og udviklingspotentialer, som den byggede kulturarv rummer.

Kulturmiljøer handler ikke blot om bevaring, men skal have værdi for mennesker i dag. De fysiske spor i kulturmiljøerne fortæller stedspecifikke og ofte kraftfulde historier, som potentielt kan styrke lokale erhverv og tiltrække turister og tilflyttere, såfremt deres fortællekraft aktualiseres og aktiveres.

Projektets ambition er at tilvejebringe et strategisk og metodisk overblik, hvormed kommunerne kan identificere kulturmiljøernes værdier. De lokale fortællinger synliggøres og bliver derved et redskab til at aktivere kulturmiljøerne som en ressource for udvikling i kommunerne.

Gennem en dialogbaseret proces med de kommuner som Arkitektskolen Aarhus har besøgt, er der udviklet en metode til Screening af Kulturmiljøer (SAK). Målet er at tilvejebringe et håndterbart redskab, der på enkel vis kan anvendes af kommunerne, som er myndighed på kulturmiljøområdet.

Kulturmiljøerne i Danmark rummer store bygningskulturelle værdier med mange spændende kulturhistoriske fortællinger. Ved at sætte disse fortællinger i spil kan vi sammen bevare og udvikle kulturmiljøernes store iboende potentialer.

Mogens A. Morgen
Professor, arkitekt MAA

Simon Ostenfeld Pedersen
Lektor, cand.mag

SCREENING AF DANMARKS KULTURMILJØER

Kulturmiljøer har en unik sammensætning af stedbundne fortællinger og potentialer, der kan udvikles som styrkepositioner i kommunen. Kulturmiljøer giver os en forståelse af, hvem vi er, og hvor vi kommer fra. Og udvikling af kulturmiljøernes bygningskultur kan være en god forretning – ikke alene for den enkelte ejer, men også for omkringliggende boliger og kommunen som helhed, fordi kulturmiljøerne kan skabe øget livskvalitet og økonomisk værdi i forhold til turisme, erhverv og bosætning.

Arkitektskolen Aarhus har i 2016-2017 gennemført en strategisk screening af kulturmiljøer i 22 kommuner. Med initiativet Screening af Danmarks Kulturmiljøer tilbydes yderligere 30 kommuner en screening af deres værdifulde kulturmiljøer, således at størstedelen af landets kulturmiljøer og værdien af dem bliver kendt. Screeningen af kulturmiljøer gennemføres i et samarbejde mellem kommuner, museer og Arkitektskolen Aarhus.

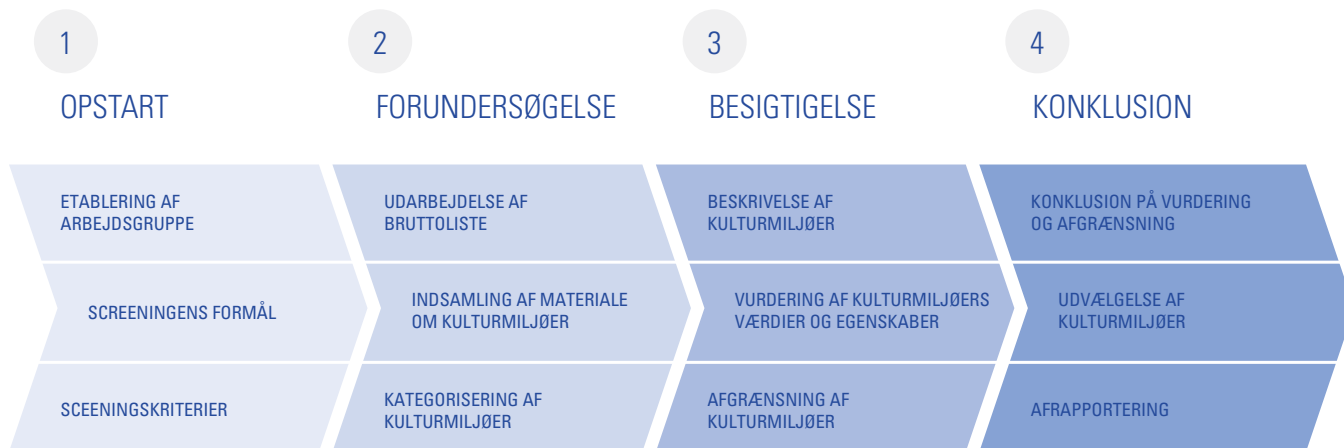
Screening af Danmarks Kulturmiljøer er en del af et forskningsprojekt på Arkitektskolen Aarhus, som skaber ny viden indenfor bevaring og udvikling af kulturmiljøer. Hertil har Arkitektskolen Aarhus udviklet en ny metode til kulturmiljøer – Screening Af Kulturmiljøer (SAK). Metoden, der er koordineret med danske og internationale værdisætningsmetoder, er udviklet med henblik på den kommunale planlægning og private rådgivere, men værktøjet kan tilpasses andre formål.

Screeningsmetoden kombinerer eksisterende registreringer og viden med besigtigelser af kulturmiljøerne, som de foreligger i dag. Kulturmiljøerne vurderes ved en værdisætning af deres kulturhistoriske værdi, arkitektoniske værdi og integritetsværdi. På baggrund heraf vurderes kulturmiljøernes samlede fortælle-værdi, der danner grundlag for en nuanceret udvælgelse og prioritering. Heri indgår også en stillingtagen til kulturmiljøernes egenskaber for at fremme turisme, bosætning, erhverv og kultur, som kan udgøre et stærkt udviklingspotentiale for den enkelte kommune.

Den viden, der foreligger i kommunerne og museerne er en integreret del af arbejdsgrundlaget. Indledningsvis gennemgås den eksisterende kommuneplans udpegning af kulturmiljøer i dialog med kommune og museum. Formålet er at afdække kulturmiljøernes status; hvilke er der særligt fokus på i den strategiske planlægning, og er der væsentlige kulturmiljøer, som af forskellige årsager ikke er udpegede, men som alligevel bør indgå i screeningen? Dialogen tager også stilling til, om nogle kulturmiljøer helt bør udgå på baggrund af fastlagte screeningskriterier eller af andre omstændigheder.

Metoden er udviklet i dialog med kommuner, museer og andre interessenter og vil løbende blive opdateret som en del af forskningsprojektet. I tilknytning til projektet holder Arkitektskolen Aarhus kurser for fagfolk om kulturmiljøer.

METODE TIL SCREENING AF KULTURMILJØER (SAK)

SCREENINGSKRITERIER

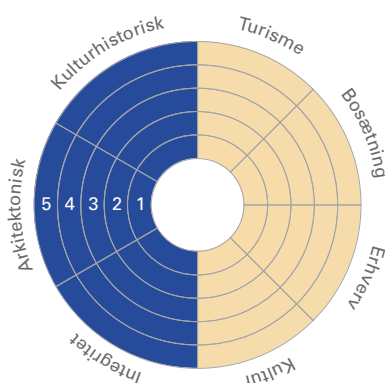
- 1) Kulturmiljøet skal være udpeget, eller kunne overvejes som udpegning, i kommunen
- 2) Kulturmiljøet skal indeholde et bebygget miljø eller helhed (ikke enkeltstående bygninger, monumenter, gravhøje, ruiner, voldsteder, diger eller lign.)
- 3) Kulturmiljøet skal rumme en bærende fortælling, der kan opleves på stedet gennem synlige spor

RAPPORTENS INDHOLD

Denne rapport indeholder et skema over kommunens kulturmiljøer, kort- og billedmateriale samt uddybende kulturmiljøanalyser for udvalgte kulturmiljøer i kommunen. Skemaet sammenfatter vurderingen af det enkelte kulturmiljøes værdier og egenskaber:

KULTURMILJØETS VÆRDIER skal være aflæselige i dag og baserer sig på en vurdering af følgende tre værdiparametre, der rangeres fra 1 til 5, hvor 1 er lavest og 5 højest:

- **Kulturhistorisk værdi:** Hvordan vurderes kulturmiljøets historiske betydning og kulturhistoriske fortælle-værdi?
- **Arkitektonisk værdi:** Hvordan vurderes kulturmiljøets rumlige, formmæssige og arkitektoniske kvaliteter?
- **Integritetsværdi:** Hvordan vurderes kulturmiljøets helhed og sammenhæng?

KULTURMILJØETS EGENSKABER er en indikator for iboende egenskaber ved et kulturmiljø. Kulturmiljøets egenskaber vurderes ud fra følgende fire kategorier, der rangeres fra 1 til 5, hvor 1 er lavest og 5 er højest:

- **Turisme:** Har kulturmiljøet særlige egenskaber, der kan fremme turisme og/eller turismerelateret virksomhed?
- **Bosætning:** Har kulturmiljøet særlige egenskaber, der kan rumme bosætning og/eller være en ressource for tilflytning?
- **Erhverv:** Har kulturmiljøet særlige egenskaber, der kan rumme og/eller være en ressource for virksomheder og erhverv?
- **Kulturformidling:** Har kulturmiljøet særlige egenskaber inden for formidling af kulturoplevelser og/eller aktivering af stedets fortælling?

TEMA FOR KULTURARVEN I BRØNDERSLEV KOMMUNE

De kulturhistoriske temaer er gennemgående hovedtræk, som har spillet en væsentlig rolle for egnens udvikling. Temaerne er karakteristiske for flere af de screenede kulturmiljøer, der i kraft af deres fysiske fremtræden afspejler bærende fortællinger i kommunen.

LANDBRUGET

Bortset fra områderne omkring Thise Bakker og den Jyske Ås opleves kommunen som et fladt landskab. Et landskab hvor horisonten forsvinder i det fjerne uden større afbrydelser. Særligt ved ankomsten til kommunen fra vest opleves det flade landskab i Store Vildmose. Her opleves de lange, lige veje og afvandingskanaler, som alle understreger kommunens landskab og den menneskelige bearbejdning landskabet har gennemgået i størstedelen af kommunen.

Gennem hele kommunen opleves den intensive menneskelige kultivering af det flade landskab og landbrugets betydelige rolle opleves alle steder i landskabet, hvor mange større gårde ligger placeret i det åbne land. Holtegaard er blandt andet et godt eksempel på disse gårdbrug, der opførtes med den omfattende opdyrkning af jorderne. Dog oplevede kommunen aldrig en massiv økonomisk udvikling, hvorfor Dronninglund Slot og Vørgaard er kommunens eneste to herregårde. Dette skyldes også den magt Børglum har haft i Vendsyssel. Dronninglund Slot er i samspil med Dorf Mølle og husmandsudstyknings Dronninggårds Mark et stærkt eksempel på herregårdens indflydelse på landskabets udvikling.

Der findes mange større landsbyer rundt i landskabet, som understøtter landbrugets vigtige rolle i kommunens udvikling. Mange af disse ligger placeret som randbeliggende, slyngede vejlandsbyer med gårde placeret di-

rekte ud til markerne. Særligt for landsbyerne i Brønderslev Kommune er den velbevarede randbeliggenhed, hvor byerne har en tydelig visuel forbindelse til landskabet med udsyn mellem bygningerne. Det opleves særligt i landsbyerne Øster Hjermitzlev, Allerup og Hollested, hvor det omkringliggende marklandskab præger oplevelsen af byerne.

JERNBANEN OG INFRASTRUKTUREN

Med Brønderslev Kommunes centrale placering i Vendsyssel og det flade lettilgængelige landskab har kommunen gennem mange århundreder været en vigtig forbindelse mellem Aalborg og byerne Frederikshavn og Hjørring. Dette fremstår blandt andet tydeligt ved de lange, lige vejforløb gennem kommunen, hvor til flere vejbyer er opført herunder Flaunskjold, Hjørring og Brønderslev. Brønderslev var oprindeligt en landsby i oplandet til Hjørring, som efter anlæggelsen af hovedvejen i 1832 udvikledes til et mindre bysamfund. Med jernbanens anlæggelse mellem Nørresundby-Hjørring-Frederikshavn i 1871 videreudviklede Brønderslev sig til en større stationsby. Jernbanenettet har haft en stor indvirkning på kommunens udvikling, særligt med åbningen af Nørresundby-Hjørring-Frederikshavn-banen. Her efter blev banerne til Sæby og Asaa etableret, hvortil Dronninglund by opstod som en stationsby. Jernbanen medførte desuden flere små stationsmiljøer langs banestrækningerne herunder Agersted, der er et klassisk eksempel på et mindre stationsmiljø. Med den øgede infrastruktur fra slutningen af 1800-tallet skete også en større industriel udvikling i kommunen, særligt i Brønderslev med blandt andet beslagfabriken Peder Nielsen.

SCREENEDE KULTURMILJØER

I BRØNDERSLEV KOMMUNE

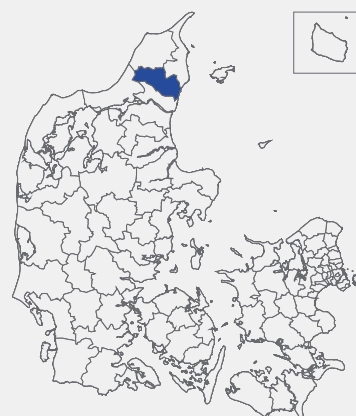
Region: Nordjylland

Kommunenummer: 810

Indbyggertal: 36.370 (2019)

Største by: Brønderslev (12.581 indbyggere i 2019)

Kulturmiljøer: I Brønderslev Kommune er der i Kommuneplan 2017 udpeget 10 kulturmiljøer. Der er ikke tidligere udgivet Kommuneatlas i Brønderslev Kommune. I forbindelse med nærværende projekt og i dialog med Brønderslev Kommune og Museum for Forsyning og Bæredygtighed er der udarbejdet en liste med i alt 44 kulturmiljøer, som danner baggrund for screeningen.

BESIGTIGELSESSKEMA

Værdisætningen og potentialevurderingen baserer sig på en vurdering fra 1 (lavest) til 5 (højest) på de forskellige parametre

1

DRONNINGLUND STORSKOV

Større skov- og rekreativt område nord for Dronninglund. Området indeholder det højeste punkt i Vendsyssel, tidligere festplads, mindre træhytte m.m.

2

RHODODENDRONPARKEN, BRØNDERSLEV

Rhododendronparken er et større, rekreativt parkanlæg i den nordlige del af Brønderslev. Parken består af sø, flere større træer, rhododendronbuske, tidligere restaurant, en scene samt to runde pavilloner. Parken blev anlagt i forbindelse med opførelse af PN Beslags fabrikker.

3

ASAA HAVN

Asaa Havn består af den gamle fiskerihavn og ladeplads med flere ældre fiskeribygninger, redskabsskure samt lystbådehavn. Syd for havnen ligger flere badehuse tæt i landskabet med direkte adgang til vandet.

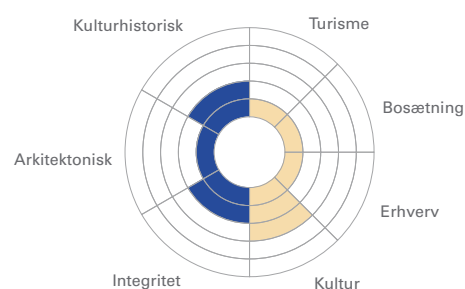
DRONNINGGÅRDSMARK

Dronninggårdsmark består af 34 statshusmandsbrug fra perioden 1914-1938, som er anlagt på jorden fra den tidligere ladegård til Dronninglund slot, Dronninggård. Gårdene ligger jævnt fordelt på det gamle jordtilliggende syd for Dronninglund Slot.

● VÆRDISÆTNING ● EGENSKABER

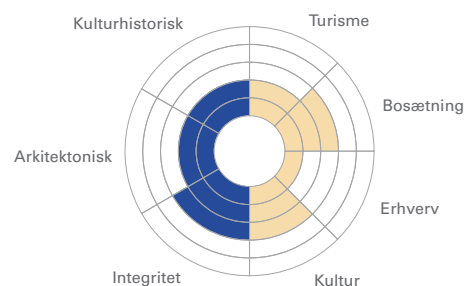
Området har tidligere været et vigtigt samlingssted for området. De mange stiforbindelser vidner om områdets nye funktion som rekreativt mødested for beboere i og omkring Dronninglund. I dag er de historiske områder og fortællinger utydelige og opleves ikke visuelt i området.

Dronninglund Storskov ligger som en attraktiv forbindelse mellem to af kommunens vigtigste turismedestinationer: Dronninglund Slot og Dorf Mølle. Skoven indeholder derfor egenskaber for at skabe et attraktivt forbindelsesmiljø mellem de to destinationer.

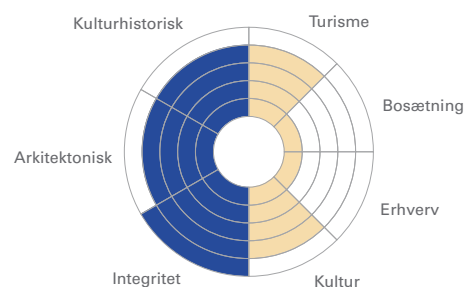
Parken skaber en fin synergi og sammenhæng med industriområdet. En sammenhæng, der er vigtig for områdets samlede fortælling. De runde pavilloner vidner om parkens rolle som samlingssted for byen.

Ved fremtidig udvikling af industrien (PN Beslagsfabrik og Ginge) bør den nære relation med Rhododendronparken bevares og åbnes mere op.

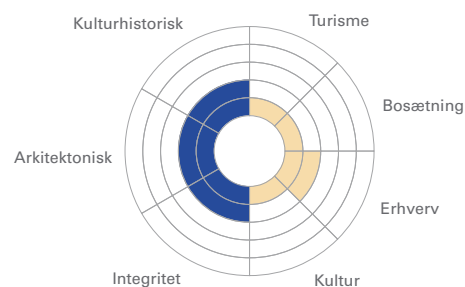

Den ældre del af havnen med de små røde fiskeribygninger og redskabsskure, fremstår velbevaret og med en autenticitet, der understøtter stedets identitet. De røde bygninger skaber en intim atmosfære. Badehusene vidner om fritidslivets begyndelse i 1900-tallet.

Området besidder et stort turismepotentiale med udgangspunkt i den velbevarede struktur og de små fiskerhuse med gode rumlige muligheder. Badehusene understreger stedets rolle som turistdestination og det anbefales at sikre havnen samt badehusene med en lokalplan med bevarende bestemmelser.

Husmandskolonien langs Dronninggårds Allé og Sønderledvej har været underlagt store ombygninger og er flere steder erstattet med nyere bebyggelse, hvilket svækker sammenhængen i kulturmiljøet væsentligt.

5

STORE VILDMOSE

Store Vildmose er et tidligere vådområde beliggende mellem Aabybro og Brønderslev. Kultivering af højmosen blev påbegyndt i 1800-tallet, men først efter statskøb i 1920 blev området drænet og udstykket til landbrug.

6

Ø. HJERMITSLEV+HJERMITSLEVGÅRD

Øster Hjermitslev er en vejkantlandsby med randbeliggenhed. Landsbyen består af flere mindre gårde, arbejderboliger, skole og en kirke. I den østlige ende af byen ligger Hjermitslevgård, der er landsbyens tidligere hovedgård.

7

KLOKKERHOLM (+MØLLESØ)

Klokkerholm by er opstået omkring Hellevad Kirke, hvorefter byen har udviklet sig omkring jernbanen, som blev indviet i 1924 og nedlagt igen i 1950. Den oprindelige Møllesø blev tørlagt og først genetableret i sin nuværende form i 1979. Byen rummer udover kirke, præstegård, tidl. station og skole.

8

ALLERUP

Allerup er en slynget vejby på kanten af den Jyske Ås. Landsbyen indeholder flere mindre gårde og arbejderboliger samt tidligere købmandsgård.

9

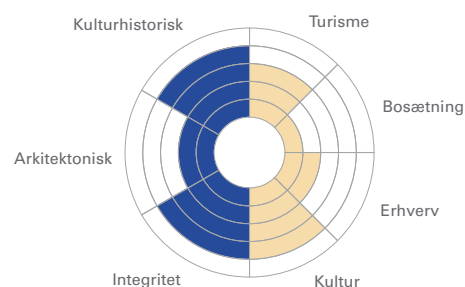
HOLLENSTED

Hollensted er en slynget vejlandsby med gårde placeret på en side af vejen og mindre boliger på den anden side. Landsbyen ligger åbent placeret i landskabet med marker på alle sider.

● VÆRDISÆTNING ● EGENSKABER

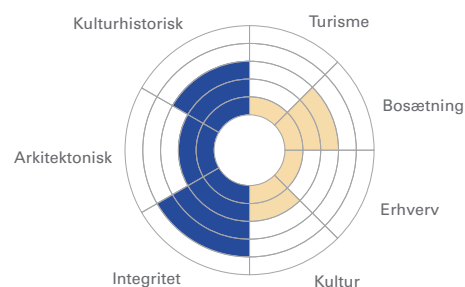
Fortællingen omkring det kultiverede og planlagte landskab fremstår tydelig med læhegn, der inddeler det drænede moseområde i karakteristiske jordlodder. Husmandsbrugene i forbindelse med landbrugsjorden har været underlagt flere ombygninger.

De drænede markarealer og husmandsbrugene bør varetages i en videre udvikling for at styrke den kulturhistoriske fortælling.

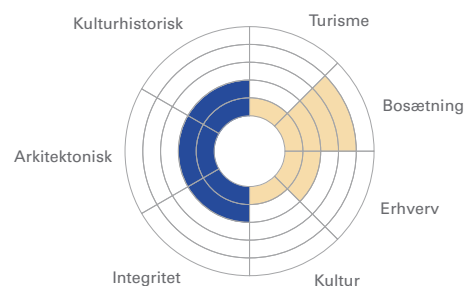

Landsbyens struktur og randbeliggenhed er bevaret og stadig tydelig gennem hele landsbyen med åbne kig mod landskabet mellem bygninger. Landsbystrukturen er bevaret med kirkens placering centralt på det højeste punkt og den tætte relation til den tidligere hovedgård.

Landsbyens struktur og de åbne kig til landskabet samt randbeliggenheden bør sammen med Hjerimitslevgård sikres. Selve gården kræver en større istandsættelse, hvis ikke denne skal forsvinde. Fremtidig udvikling bør foregå langs Lærkevej og understøtte nuværende struktur med bebyggelse ud til vejen.

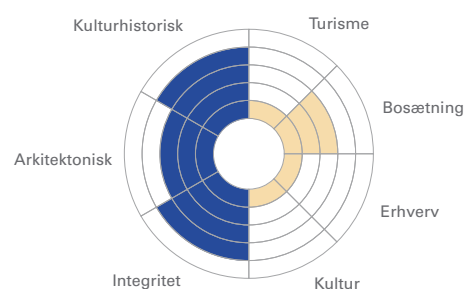

Møllesøen udgør et kuperet og rekreativt område og er byens største kvalitet. Bebyggelserne, som knytter sig stationsområdet ved Borgergade samt bebyggelserne ved Møllebrovej danner et samlet miljø, der vidner om byens udvikling.

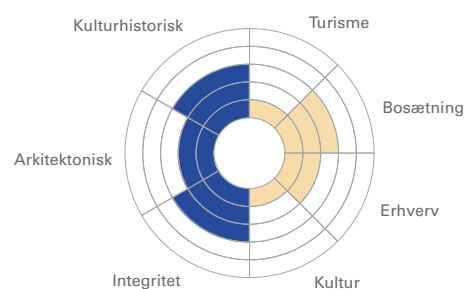

Landsbyens struktur som slynget vejlandsby er tydeligt aflæselig og velbevaret. Særligt krydset ved Allerupvej og Holmgårdsvej vidner om byens struktur og tidligere rolle med den bevarede købmændsgård. De tidligere firelængede gårde opleves stadig gennem byen.

Byens struktur er velbevaret og anbefales sikret gennem en kulturmiljøudpegnings samt gennem restriktive rammebestemmelser.

Landsbystrukturen er let aflæselig og den slyngede vejstruktur er intakt. Flere af gårdene er ombygget og flere af de mindre boliger er i dårlig stand.

10

THISE

Thise er en mindre landsby placeret i Thise Bakker. Landsbyen består af flere mindre boliger, gårde, både ny og ældre skole og en stjerneudstykning. Området indeholder også Thise Bakker plantage med kirke, præstegård m.m.

11

ØSTER BRØNDERSLEV

Øster Brønderslev er en landsby med vejbykarakter langs vejforløbet Elmevej, hvor der her er opstået en tætliggende gadebebyggelse. Enkelte udflyttede gårde ligger i udkanten af landsbyen, herunder landsbyens hovedgård Gl. Burholdt og gården Nibstrup.

12

HOLTEGAARD

Større gårdanlæg bestående af stuehus (ca. 1905), tre sammenhængende avlslænger (ca. 1860'erne), mejeribygning, mindre udhuse og pigstensbelagt gårdsplads. Omkring gården ligger en større, tidligere park, marker og fodermesterbolig.

13

DRONNINGLUND

Dronninglund Stationsby er opstået syd for Dronninglund Storskov og Slot i slutningen af 1800-tallet. Anlæggelsen af Dronninglund Station medførte en større udvikling af bykernen med tætliggende forretningsejendomme i to etager.

14

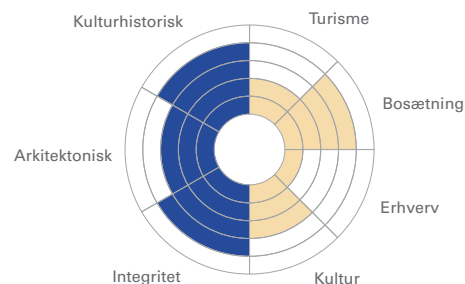
AGERSTED

Agersted er en tidstypisk stationsby, anlagt i begyndelsen af 1900-tallet og placeret på kanten af den Jyske Ås. Byen består af en vej, der løber parallelt med jernbanen, hvor alle byens tidligere funktioner; kro, station, skole, missionshus m.m. er placeret sammen med flere stationstypiske boliger.

● VÆRDISÆTNING ● EGENSKABER

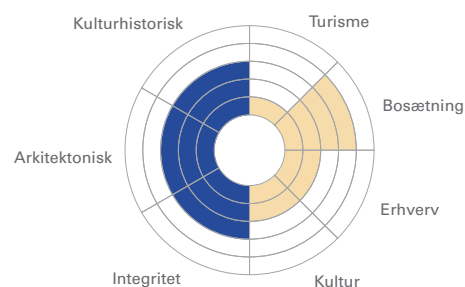
Landsbyens struktur er intakt og særligt strukturen omkring forsamlingshuset samt de mindre gårde fremstår intakt med synlige elementer fra den oprindelige stjerneudstyknings. Området omkring skolen er et vigtigt fortællende element med både den gamle og nye centralskole.

Landsbyens intime struktur og åbne placering i tæt relation med Thise Bakker bør sikres. Thise Bakker plantage bør friholdes for nyere boligudvikling og sikres som et rekreativt område i tæt relation med landsbyen.

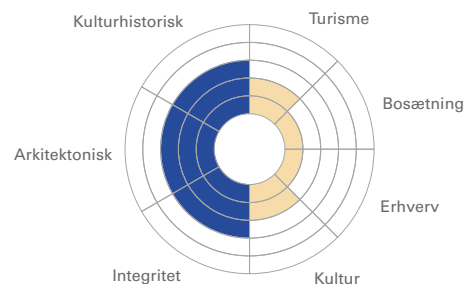
Landsbyen fremstår delvist velbevaret med flere fortællende elementer langs hovedgaden mellem Øster Brønderslev Kirke og Gl. Burholt Hovedgård, hvor bebyggelsen ligger tæt og skaber en sammenhængende bygade. Hovedgården Nibstrup og det åbne landskab nord for landsbyen synes fra byen flere steder.

Bygningsarven er karaktergivende for landsbyen og spiller en central rolle for fortællingen, men er enkelte steder i forfald og i fare for at forsvinde.

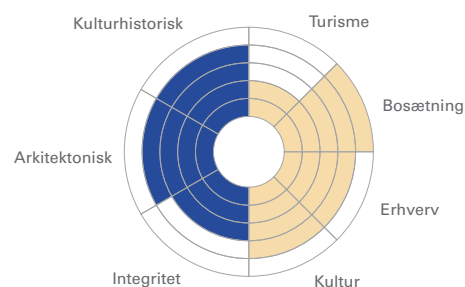
Gården fremstår velbevaret og er et godt eksempel på et større gårdanlæg fra midten af 1800-tallet. Mejeribygningen er et vigtigt fortællende element og vidner om de større velhavende gårdes virke før andelstiden. Miljøet fremstår intakt med de omkringliggende marker, tidligere parkanlæg og fodermesterbolig.

Gården fremstår i dag som et ridecenter og ønsker at udvikle sig til en destination for ridning og rideturisme. Gårdens velbevarede struktur og fortællende elementer underbygger dette potentiale.

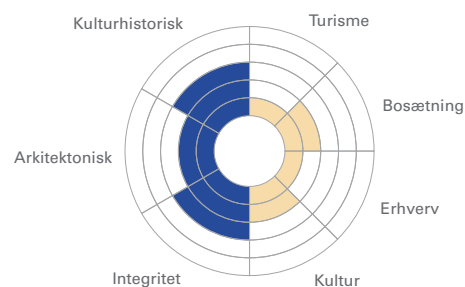

Flere af bygningerne er opført som typiske stationsbyejendomme med butik i stuen og bolig i de øvrige etager. Bebyggelsen ligger i et tæt forløb langs hovedgaden, Slotsgade, og forgrenes ud langs Nørregade og Stationsvej. Jernbanen er i dag nedlagt, og stationsbygningen fjernet.

Dronninglund Stationsby var en del af Kulturarvskommuneprojekt III, hvor byens kulturhistoriske interesser aktivt er indtænkt i udviklingen af byen.

Byens struktur er meget tydelig og forløbet langs Dronninglundvej og Præstebogvej fortæller tydeligt byens historie. Byen fremstår dog i begyndende forfald og elementerne såsom station, posthus og kro er alle af lavere arkitektonisk kvalitet.

15

ASAA

Asaa er opstået som en landsby i forbindelse med udskibningshavnen. Byen ligger et stykke fra havnen grundet det våde engområde ved kysten. Med anlæggelsen af jernbanen 1914-68 udvikledes byen hastigt. Byen består i dag af aktivt mejeri, ældre industribygninger, købmandsgård og flere tidsspecifikke boligområder.

16

FLAUENSKJOLD

Flauenskjold er en vejby med tæt gadebebyggelse langs Sæbyvej. Byen indeholder et tidligere missionshus, en kro, købmandsgård og mejeri samt flere ensartede villaer opført langs vejforløbet Ålborgvej.

17

JERSLEV

Jerslev er en klyngelandsby, der er opstået omkring kirken. Byen består af en ældre bykerne, hvor bebyggelserne ligger ud til vejen og følger dens forløb. Jerslev Kro danner sammen med brugsen en plads midt i byen, hvor de som de eneste trækker sig tilbage fra vejen. Byen rummer ydermere et kraftvarmeværk.

18

SERRITSLEV

Serritslev er en tidligere vejby langs den gamle hovedvej mellem Aalborg og Hjørring anlagt i 1832. Vejbyen udgøres af en række tætliggende huse langs Syrenvej med kirken placeret i byens nordlige udkant.

19

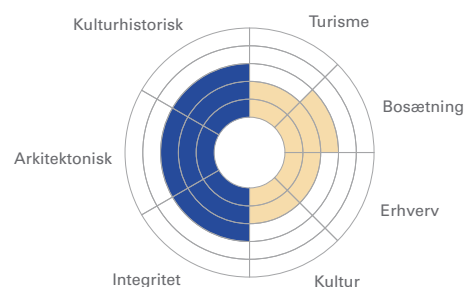
STENUM

Stenum er en slynget vejby, hvor landsbyens kirke ligger centralt placeret. Den ældre bebyggelse koncentrerer sig omkring vejforløbet Bogfinkevej, men har med omlægning af vejstrukturen udviklet sig med skole og tankstation langs den nuværende hovedvej, Løkkevej.

● VÆRDISÆTNING ● EGENSKABER

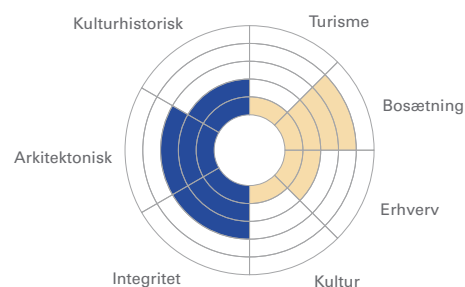
Asaa opleves fragmenteret, men med mange fortællende elementer og områder. Særligt opleves den ældre landsby langs Lodsgade og stationbyens udvikling langs Skippergade og Havnegade. Mejeriet, købmandsgården og industribygningerne ved Havnegade er bærende for byens fortælling.

Et kommende udviklingsarbejde i Asaa bør søge at få de vigtige bygningskomplekser sat i spil, da disse rummer store fortællende elementer for identiteten i Asaa. Ligeledes bør udviklingsarbejdet fokusere på at få skabt sammenhæng mellem de fragmenterede elementer samt Asaa Havn.

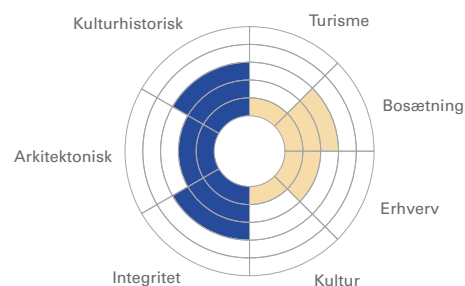

Byen er anlagt som stationsby, men banen blev aldrig ført til Flauenskjold. Karakteristisk for Flauenskjold er derfor det lige vejforløb Ålborgvej, hvor den oprindelige bebyggelse lægger sig tæt ind til. Byen har udviklet sig med nyere parcelhusbebyggelse mod sydøst.

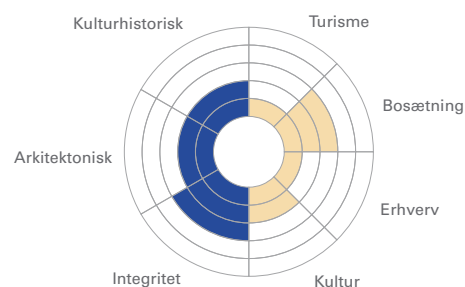
Flauenskjold ligger ved foden af den Jyske Ås, og har i den gamle kro indrettet Jyske Ås Kulturhus.

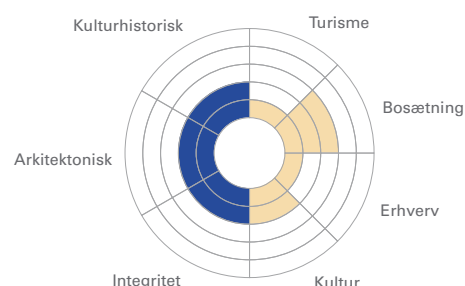
Den ældre bykerne består af villaer med en flot arkitektonisk værdi. Byen er dog meget slidt og fremstår blandet i arkitekturen, hvor nyere parcelbebyggelser har placeret sig mellem villaerne. Byens tidligere mejeri er meget omdannet og kun enkelte spor er fortsat aflæselige.

Hovedvejen er ført udenom Serritslev, men vejbystrukturen fremstår stadig tydelig, særligt langs Syrenvej og Hybenvej. Flere nye byggerier er opført bag den oprindelige bebyggelse.

Flere nye bygninger er opført i forbindelse med den oprindelige landsby og danner sammen med den ældre bebyggelse en tæt bykerne. Landsbyens oprindelige struktur opleves særligt omkring kirken, mens den nordvestlige del af landsbyen er udviklet med nye parcelhusudstyknin-

20

HALLUND

Hallund er en vejby, der rummer tidligere apotek, sparekasse, købmand, lægebolig og trikotage. Byen har i dag kirke, præstegård, kro, genbrugsbutik og feltsted.

21

HJALLERUP

Stationsområdet i Hjallerup er fra omkring 1920'erne og består af flere bygninger med erhverv eller handel i stuen langs Østergade og Søndergade, kro, tidligere købmandsgård, apotekerbygning m.m. Området består også af tidligere stationsområde med stationsbygning og posthus.

22

BRØNDERSLEV CENTRUM

Byens centrum består af tre handelsgader, hvor Nygade er den oprindelige handelsgade med et smalt gadeforløb og tæt bebyggede huse. Algade fremstår med mere luft mellem husene, små byrum, variation mellem købmandsgårdene på nordsiden og højere bebyggelse på sydsiden, som danner en væg ud mod Østergade.

23

BRØNDERSLEV SKOLEKVARTER

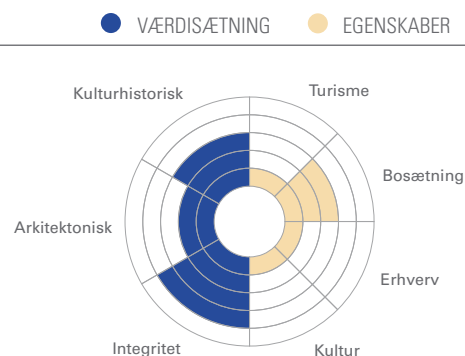
Området er meget sammensat og består af flere større bygningsmasser, såsom skole, kirke med nyt kirkecenter, bibliotek (tidligere elværk), tidligere teknisk skole m.m. Ligeledes består området af mindre boliger langs Skolegade.

24

CHRISTIANSGADE, BRØNDERSLEV

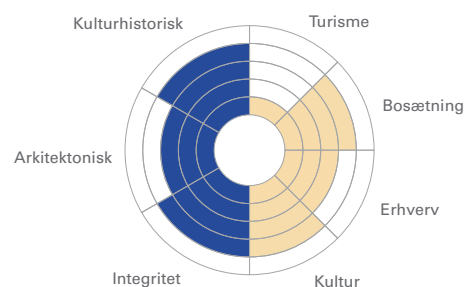
Gade med udpræget store villaer i historicistisk stil, der ligger tilbagetrukket fra vejen. De store villaer har alle egen have med tæt beplantning mod Christiansgade, som er med til at privatliggøre området.

Hallund er en intakt og karakteristisk vejlandsby med høj integritetsværdi. Der er fortsat spor af en tid, hvor Hallund var en centerby for oplandet med markante bygninger. Hallund er dog præget af nyere parcelbebyggelser foruden de markante tidligere funktionsbygninger.

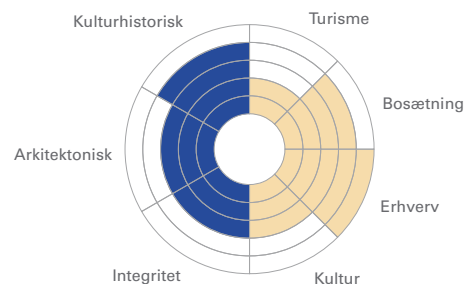
Forløbet langs Østergade er meget velbevaret og fremstår intakt med beboelse på første sal og erhverv i stuen. Den resterende del af miljøet fremstår mere omdannet, dog besidder området flere arkitektonisk interessante bygninger såsom en tidligere, større købmandsgård samt et nyere kulturhus fra 90'erne.

Stationsområdet er Hjallerups hjerte og rummer mulighed for at udvikle erhverv samt at bygge videre på den eksisterende kultur med kulturhus og den frivilligt drevne biograf. Det anbefales gennem rammebestemmelser at sikre en bevaring af forløbet langs Østergade.

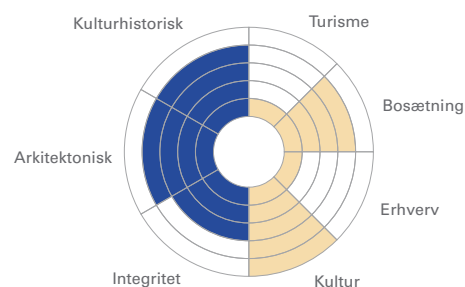
De små huse og tætte smalle gader giver byens centrum en intim atmosfære, der sammen med de små gyder skaber et interessant centrum. Strukturen er intakt; dog er flere af bygningerne omdannet eller erstattet.

Der bør fokuseres på at skabe en sammenhæng mellem de tre gader og særligt Algade og Nygade, da gaderne fremstår som løsrevne projekter med forskellige belægninger. Den intime atmosfære kan styrkes ved at minimere biltrafik i Algade og Nygade, og samle parkering andetsteds.

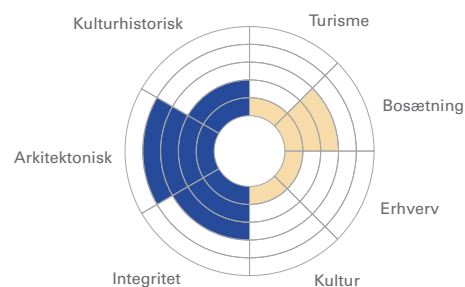

Området opleves i dag fragmenteret, men de bevarede bygninger understøtter områdets kulturhistoriske værdi og er bærende for områdets fortælling. Særligt bygningerne til det tidligere elværk, teknisk skole og skolen er bærende for området. Skolegade fremstår som en oprindelig boligligade med arbejderboliger.

Skolegades struktur og simple arkitektur bør sikres sammen med områdets identitet med de tilbyggede strukturer mellem boligerne. De store bygningsmasser bør bevares og bruges til offentlige formål for at understøtte områdets identitet.

Området er meget atypisk sammenlignet med den resterende del af Brønderslev. De tilbagetrukne villaer og store haver mod Christiansgade giver gaden en fin karakter samt luft til området. Villaerne fremstår velholdte og meget forskellige.

25

FASANVEJ OG GLENTEVEJ

Boligmiljøet omkring Fasanvej og Glentevej består af stokbebyggelse i funkisstil fra 1940'erne. Området består af 8 stokbebyggelser, der fremstår i gult eller rødt murværk. Mellem stokkene ligger mindre grønne områder, parkering og funktionsområder.

26

DORFMØLLE

Dorf Mølle omfatter tidligere møllegård med stuehus fra 1900-tallet og ældre avslænger. Omkring møllegården ligger et møllehus med fungerende vandmølle, møllesø, to nedlagte skoler og en vindmølle.

27

PN BESLAGFABRIK, GRINGE OG JERNBANEN, BRØNDERSLEV

Industriområde omkring jernbanen bestående af to store virksomheder, PN Beslagsfabrik og Gringe. Begge industrikomplekser består af både nyere og ældre bygninger, administrationsbygninger og større lager- og produktionshaller.

28

DRONNINGLUND SLOT

Dronninglund Slot (tidligere Hundslund Kloster) består af en trelænget hovedbygning, klosterkirke, kirtegård og tilhørende trefløjet ladegård samt parkanlæg. I området findes ligeledes en allé ned til slottet, større skovområder samt to tidligere møllegårde.

29

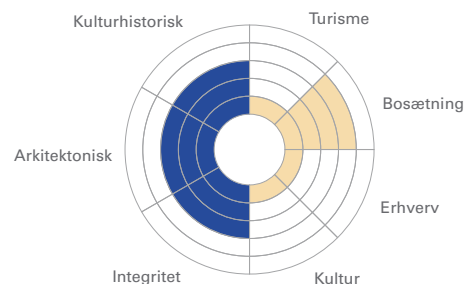
VOERGÅRD SLOT

Voergård Slot er opført af flere gange, hvor den ældste og nordlige del er fra ca. 1520, mens østfløjen er opført ca. 1591. I 1872 gennemgik slottet større renoveringer. Kulturmiljøet rummer også den tidligere fæsteby Voer med tilhørende kirke og præstegård samt voldsted, parkanlæg og nyligt restaureret tinghus.

● VÆRDISÆTNING ● EGENSKABER

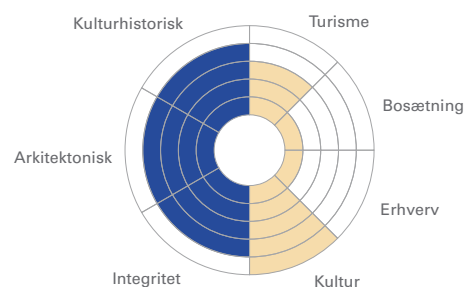
Området er et fint sammenhængende boligmiljø og et tidstypisk eksempel på et bebyggelsesstruktur og boligkvarter fra 1940'erne. Bygningerne er alle velholdte og med mange detaljer i murværket. De åbne rum mellem bygningerne er oprindelige, dog med udskiftede funktionselementer.

Området bør sikres mod nybyggeri og sikres mod omdannelse af den eksisterende bygningsmasse og de friholdte områder. Områdets funktionsområder og grønne områder bør opgraderes for at udvikle området som et attraktivt boligområde.

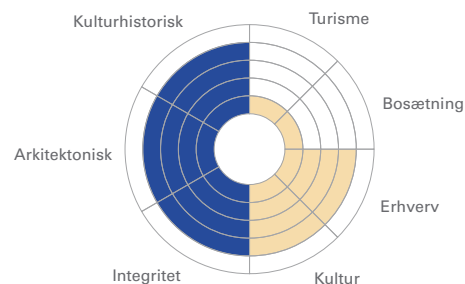
Området er meget velbevaret og består af mange bevarede elementer som, fortæller en samlet historie omkring mølleindustrien. Dorf Mølle ligger placeret i et uforstyrret landskab, som underbygger miljøets autenticitet. Avslængerne til møllegården er i dårlig stand og kræver snarest en istandsætning.

Området besidder gode muligheder for dagsturisme og kulturformidling i sammenhæng med Dronninglund Slot, Storskoven og evt. kunstmuseet. Det anbefales at sikre det omkringliggende område mod nybyggeri, da dette vil forringe oplevelsen af det uforstyrrede landskab.

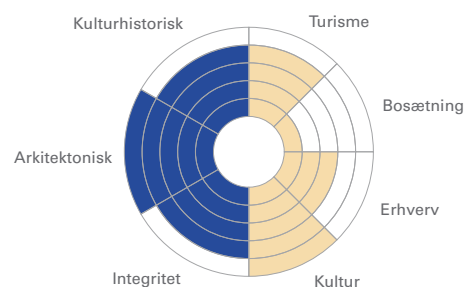
Områdets identitet som vigtigt erhvervsområde er tydelig med den bynære placering og sammenhængen med jernbanen og parken. De ældre bygninger indeholder flere bevaringsværdige elementer, hele området er meget sammenhængende og fremstår som en samlet helhed.

Områdets bygninger og struktur bør sikres og åbnes op for byen, så sammenhængen med denne samt med parken styrkes. Bygningerne indeholder gode muligheder for udvikling af liberalt erhverv og kultur. Sammenhængen med byen og stationen bør forbedres, så området bliver en del af byen og dens identitet.

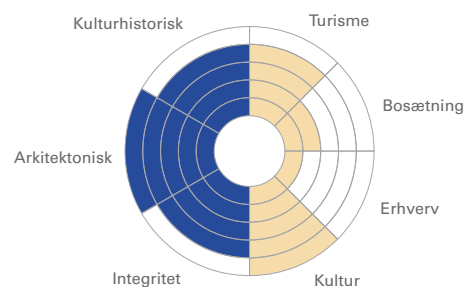
Miljøet er meget velbevaret med både slot, kirke, parkanlæg og ladegård, hvilket sikrer området en stærk fortælleleværdi. Slottets placering med alléer og skove er med til at understrege stedets værdi. Hovedbygningen er velholdt og funktionen som kloster kan stadig aflæses i fløjene.

Området bør udvikles som en helhed, hvor sammenhængen mellem de forskellige elementer; skovene, alléerne, slottet og møllegårdene sikres. Infrastrukturen omkring slottet er ligeledes med til at svække sammenhængen i området.

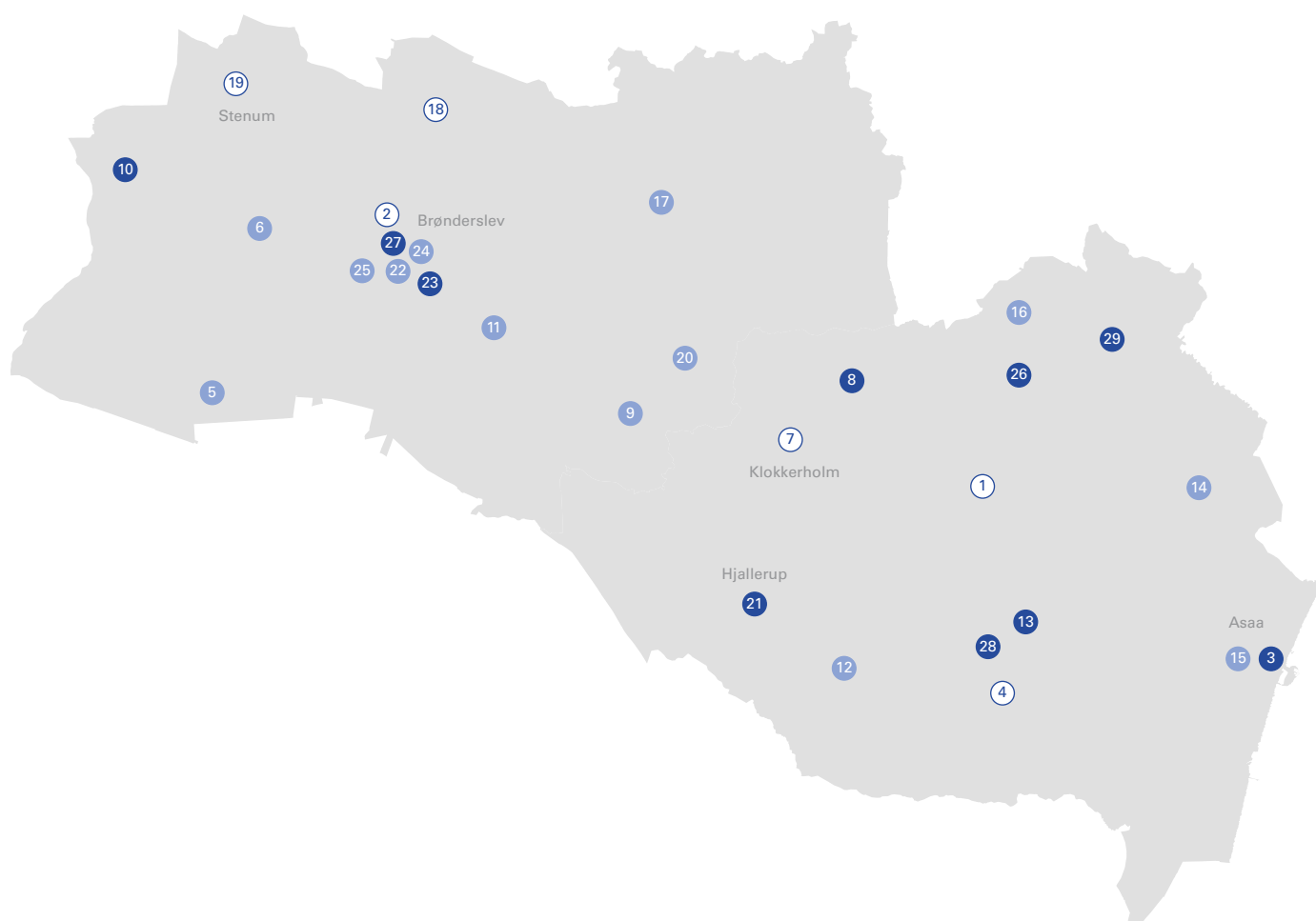
Voergård Slot fremstår intakt. Hele miljøet med park, slot, voldsted og indgangsparti er meget velholdt og fremstår som en stærk helhed. Sammenhængen mellem slottet og Voer, med kirke og præstegård, er vigtig for den samlede fortælling.

Voer kan integreres på bedre vis med Voergård Slot, så de opleves som et samlet hele, hvor sammenhæng mellem slot og kirke er særdeles betydningsfuld. Stedet besidder gode muligheder for en videreudvikling af dagsturisme.

KULTURMILJØERNES SAMLEDE VÆRDI BRØNDERSLEV KOMMUNE

- HØJ VÆRDI (VÆRDISUM 11-15)
- MIDDEL VÆRDI (VÆRDISUM 8-10)
- LAV VÆRDI (VÆRDISUM 3-7)

KULTURMILJØERNES EGENSKABER BRØNDERSLEV KOMMUNE

● HØJ (VURDERING 4-5)

TURISME

BOSÆTNING

ERHVERV

KULTUR

UDVALGTE KULTURMILJØER

BRØNDERSLEV KOMMUNE

5 UDVALGTE KULTURMILJØER

De udvalgte kulturmiljøer er et eksempel på, hvordan kommunen kan arbejde med screeningens resultater i en videre planlægningsproces. Udvælgelsen er baseret på de formål og kriterier, der blev defineret i screeningens opstartsfase.

